



WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, 06 grudnia 2017 r.

BM-WP.055.21.2017.JS

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 8 XII 2017 zał.
nr. 6296 podpis. [signature]

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

z uwagą zapoznałem się z oświadczeniem, złożonym przez Pana Senatora Stanisława Gogacza podczas 49. posiedzenia Senatu w dniu 10 listopada 2017 r., dotyczącym pomocy w przeniesieniu doczesnych szczątków Arcybiskupa Jana Marcelego Gutkowskiego z Cmentarza Łyczakowskiego we Lwowie do Janowa Podlaskiego. W odpowiedzi, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Od przeszło dziesięciu lat Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego systemowo finansuje projekt rewaloryzacji wybranych, szczególnie cennych pomników nagrobnych na Cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie – jednej z najstarszych i najcenniejszych polskich nekropolii poza granicami Kraju. Kryteriami brany pod uwagę przy wyborze zabytków, poddawanych rewaloryzacji, są: rola i zasługi osoby pochowanej dla historii Polski i Lwowa oraz wartość artystyczna pomnika sepulkralnego. Pragnę podkreślić, że powyższe przedsięwzięcie jest jednym z kluczowych projektów realizowanych przez resort kultury i dziedzictwa narodowego w zakresie ochrony i rewaloryzacji polskiego dziedzictwa kulturowego na terenie współczesnej Ukrainy. Jego widocznym już efektem jest, w moim przekonaniu, powolny powrót Łyczakowskiej Nekropolii do dawnej świetności.

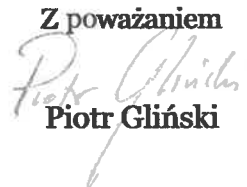
W ramach polsko-ukraińskiego projektu „Ochrona wspólnego dziedzictwa kulturowego we Lwowie” w najbliższej przyszłości zaplanowane zostały kompleksowe prace konserwatorskie m.in. pomnika nagrobego Arcybiskupa Jana Marcelego Gutkowskiego (1776-1863). Nadmieniam, iż twórcą nagrobka był Paweł Eutele, jeden z najwybitniejszych rzeźbiarzy działających w dziewiętnastowiecznej Galicji, autor szeregu realizacji nie tylko na Cmentarzu Łyczakowskim, lecz także na wielu innych historycznych cmentarzach w zaborze

austriackim. Dorobek tego artysty wszedł na trwałe do historii sztuki polskiej, a zachowane obiekty mają charakter zabytkowy.

Pozwalam sobie równocześnie wskazać, iż w mojej ocenie, jakiegokolwiek precedensowe działania, związane z przenosinami we współczesne granice Rzeczypospolitej doczesnych szczątków osób, pochowanych na Cmentarzu Łyczakowskim (a także na innych nekropoliach kresowych), prowadzić będą do zamazywania prawdy historycznej o trudnych dziejach Narodu Polskiego w epoce rozbiorów i niewoli narodowej. Ich świadectwem jest przecież m.in. pochówek na Cmentarzu Łyczakowskim doczesnych szczątków Arcybiskupa Jana Marcelego Gutkowskiego, ordynariusza podlaskiego, wygnanego przez władze carskie ze swojej stolicy biskupiej. Korzyść z podobnych działań mogłyby wynieść jedynie skrajne środowiska, kwestionujące zasadność pojednania pomiędzy Narodami Polski i Ukrainy, którego podstawą może być wyłącznie prawda historyczna o polskim charakterze Lwowa przed rokiem 1946.

Warto również wskazać, iż w niezwykle rzadkich dotychczas przypadkach przenosin szczątków osób pochowanych w obrębie Cmentarza Łyczakowskiego (casus Arcybiskupa Lwowskiego obrządku ormiańskiego, Józefa Teodorowicza, którego prochy, ukryte w okresie sowieckim w jednym z grobów w cywilnej części cmentarza, powróciły przed kilkoma laty do pierwotnego miejsca pochówku na Cmentarzu Obrońców Lwowa), władze ukraińskie wymagały przedstawienia zgody na tego typu działania żyjących krewnych i przeprowadzenia zmuszonych badań.

Pragnę zapewnić, iż moją intencją jest, by w ramach przyszłorocznego etapu prac konserwatorskich zabytkowych grobów Polaków, pochowanych na Łyczakowskiej Nekropolii, kompleksowymi zabiegami rewaloryzacyjnymi objęty został również pomnik nagrobny Arcybiskupa Jana Marcelego Gutkowskiego. W moim przekonaniu byłoby to działanie właściwie i godnie wpisujące się w przypadający w 2018 r. Jubileusz Dwóchsetlecia erygowania Diecezji Podlaskiej (Siedleckiej).

Z poważaniem

Piotr Gliński